

Molise še dandanes v treh ali štirih vaseh 5000 duš govori »ikavščino«, torej narečje hrvaškega jezika. Poprej je bilo več vasij slovenskih, pa so se sčasom polasčile. Po Makušev-em (Итальянскіе Архивы Сборникъ, 8) so se naseljevali Slovani že zgodaj v Italiji. Že v začetku XII. veka nahajamo nekatere Slované v službi Anjouincev. Vzrok preseljevanju so bili Turki. Prišli so pa na Laško Slovani iz Dalmacije. Narečje okrog Zadra se vjema z narečjem, katero govore naseljenci v Italiji. Nato govori pisatelj o dohodu Vlahov v Istrijo in Dalmacijo. E. Kažušniacki ima na str. 82—83 »Beschwörung des Gewitters in einer Aufzeichnung aus dem Ende des XVII. Jahrh.« in »Λέξις Λατινισσά in einer älteren bulgarisch-slovenischen Uebersetzung«. Posebno je pa za nas Slovence zanimiva in poučna razprava dr. Murka »Zur Erklärung einiger grammatischer Formen im Neuslovenischen« 89—115. Omenim naj, kar piše gosp. pisatelj o oblikah »bodem in bom« na str. 113. »Die vollen Formen (t. j. bodem) sind in der nsl. Schriftsprache heute daher nur archaisch, eignen sich sehr gut für die Poesie und auch für die Prosa, besonders zu rhetorischen Zwecken, wenn nämlich auf das Verbum ein besonderer Nachdruck fällt.« Nadalje pobija Murko nauk Levstikov in Janežičev, da so kratke oblike (t. j. bom, boš . .) enklitike, in le dolge ortotonirane. Oblike, katere berem na str. 109: »nabъš, nabš, nabta . .« slišijo se tudi v gornji savinjski dolini, kjer se polnih oblik med ljudstvom ne dobi, n. pr. »nabъm, nabъš, nabъ, nabъmъ in nabmъ, nabte nabъdъ in nabdъ«. — »Kritischer Anzeiger« ima kratke ocene knjig, katerih vsebina je različna. Mikavno je popisana krvna osveta dalmatinskih Slovanov: »Die Blutsühne bei den süddalmatinischen Slaven« (str. 141—146.) in: »Eine Midas-Sage in bosnischer Fassung«.

Fr. S. Lekše.

»**Flores medici**« oblati hominibus bonae voluntatis. Collegit et in lucem protulit Pater Chrysogonus Majar, O. S. F. Facultate superiorum. 1891. Labacum in Carniolia Austriae. Prostat in »Libraria catholica« 25 crucifer. v. a. Typis Blasnikianis. 12°. 68. Z barvano sliko na čelu. — Kdor umeva latinščino, imel bode s to knjigo dovolj veselja, ker je res zanimiva. Izdajatelj je tu zbral snopič latinskih verzov, kateri so se našli slučajno na starih zamazanih papirjih. Radi mu priznavamo, da bi bilo res škoda, ko bi se bili pogubili. Vsebinska res ni v prvi vrsti pesniška, ampak didaktična, poučna, a oblika je nenavadno spretna in umetna. Glavni del je 150 »psalmov«, ki so vsak iz dveh distihov in ki naznanjajo na kratko poučno vsebino Davidovih psalmov. Nekaj drugih spevov vnema srce za ljubezen božjo. Zanimivo v distihih je to, da se pol-verza (po cezuri) vseskozi rimata

(leoninski verzi), ne da bi zaradi tega delal pesnik posebno silo jeziku. — Knjižica je vredna, da jo čitatelji-latinci v roko vzemó in čitajo.

Dr. Fr. L.

Glasba.

»**Slovenske pesmi**« za sopran, alt, tenor in bas. Vglasbil in velečastitemu gospodu Sim. Gregorčiču, slavnemu pesniku slovenskemu, posvetil Hrabroslav Volarič. Opevov 7. V Ljubljani. Lastna založba. Tiskali J. Blasnikovi nasledniki. (Cena 70 kr., po pošti 75 kr.) — Volarič je sicer še mlad, a znan skladatelj. Marsikdaj smo že brali njegove skladbe na vsopredih, in dotični pevovodje bi lahko povedali, da jih je občinstvo bilo veselo; Volaričeve pesmi ugajajo, vnemajo in vendar — kar je pevcem zelo po godu — niso težke. Težavne harmonizacije ne nahajamo v njih, napev je glavna stvar. Isto velja tudi o tem delu. — Skladatelj je izbral poštene tekste; želi pač vsak poštenjak, da je tudi pri veselicah vse — pošteno!

Zbirka ima 9 pesmij na 20 straneh, »pesnic« ne smemo reči, ker so nekoliko obsirnejše, a zato toliko primernejše za koncerte in za veselice. Namen teksta je pogodil skladatelj dobro; le pri 8. »Na planine« mi »la la« ne gre prav v uho, ker Krilanovih besed vtisek je nekako otožen. Zato mi tudi duh P. Hug. Sattnerjeve skladbe (v Glasbeni Matici) bolj prija. Zeleti bi bilo tudi, da bi se besede (kjer se že ponavljajo — zaradi napeva) tako ponavljale, da bi ne bilo brez pomena, kakor n. pr. str. 13: »kjer zvezdic sveti se nebroj, kjer zvezdic sveti, kjer zvezdic, kjer zvezdic se nebroj, kjer zvezdic, kjer zvezdic sveti, kjer zvezdic se sveti nebroj«. — Vsebinska: 1. Slovanska pesem (dobra). 2. Pogovor z domom (ljubka, ganljiva). 3. Ne zveni mi (prijazna). 4. Pomlad (mila). 5. Gospodov dan (jako lepa, za boljše zборе; jako dobro dé v drugi polovici imitacija sopranovega napeva v tenoru, pri katerem naj še kak »baritonist« pomaga). 6. V noči (lepa, za bolj »fine« zборе). 7. Ljubav (ritem prvega takta se ponavlja devetnajstkrat! — sicer dobra). 8. Na planine (napev se zdi skoro »prelahek« v primeri z melanholičnim tekstom). 9. Poziv k petju (dobra in efektna, a peti treba res »vivace«). Na str. 1., 4., 5., 11., 16. (dve) so male pomote, katere pa vsak pevovodja lahko zapazi in popravi.

Zveselil sem se teh pesmij in upam, da bodo še marsikoga zveselile. Iz peresa Volaričevega smemo še marsikaj lepega pričakovati; vem, da ima še mnogo blaga v rokopisu, in prav je, da ne sili takoj z »novorojenci« na dan ter izdaje le polagoma in večinoma le take komade, ki so preskušnja že prebili. Kupite in pojte, ne bode vam žal!

J. K.

